

1. פלוני
2. פלונית
3. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
על-ידי עוה"ד נדיה דקה
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טלפון: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

נ ג ד

1. מפקד כוחות צה"ל באיו"ש
2. הפרקליט הצבאי הראשי
3. משטרת ישראל
על-ידי פרקליטות המדינה,
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טלפון: 073-3925590; פקס: 02-6467011

המשיבים

הודעה מעדכנת מטעם המשיבים

1. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 2.8.21, מוגשת בזאת הודעה מעדכנת מטעם המשיבים.
2. כזכור, במסגרת העתירה שבכותרת ביקשו העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים לבוא ולתת טעם:

א. מדוע לא יסדירו את מדיניות מעצרו של קטינים פלסטינים בשטחים הכבושים, כך שדרך המלך תהא זימונם של הקטינים באמצעות הוריהם או האפוטרופוס האחראי עליה, ואילו מעצרים בשעות הלילה ייוחדו למקרים חריגים וחמורים במיוחד.

ב. מדוע לא ישנה את נהלי המעצר של קטינים בשטחים הכבושים, בהתאם לעקרון טובת הילד וברוח חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול) (תיקון מס' 14), התשס"ח-2008 (להלן: חוק הנוער).

3. במסגרת התגובה המקדמית שהוגשה מטעם המשיבים, הובאה עמדתם שלפיה, בתמצית, דינה של העתירה להידחות בהיעדר עילה להתערבותו של בית המשפט הנכבד במדיניות הנוגעת לאופן ביצוע מעצר קטינים פלסטינים באזור יהודה ושומרון (להלן גם: "האזור" או "איו"ש").

בהקשר זה, הובהר כי אין חובה בדין הפנימי החל באזור יהודה ושומרון, בדין או בכללי המשפט הבין-לאומי המנהגי הרלוונטיים לענייננו, לזמן לחקירה קטינים שחשודים בביצוע עבירות פליליות חמורות, וקיימת בעניינם עילת מעצר, חלף מעצרים והבאתם לחקירה כשהם עצורים. כמו כן, אין חובה בדין כאמור להימנע ממעצר קטינים בשעות הלילה.

עוד צוין בתגובה המקדמית, כי על אף שאין חובה בדין, עוד בשנת 2014 המשיבים החלו ליישם פילוט שתכליתו לנסות לזמן לחקירה קטינים שחשודים בעבירות מסוימות, חלף מעצרים היזום. זאת, הן מטעמים מבצעיים, הן במטרה לצמצם את החיכוך עם האוכלוסייה האזרחית, הן מטעמים הנוגעים לעקרון טובת הילד; ובכפוף לשיקולים שונים כדוגמת צרכי החקירה, צרכים מבצעיים וביטחון האזור.

בהמשך לכך, המשיבים ציינו בתגובתם כי גורמי צה"ל הרלוונטיים, בשיתוף פעולה עם משטרת ישראל וגורמי הביטחון, עמלים על גיבוש נוהל שיסדיר את הנושא.

4. ביום 29.7.21, עדכנו המשיבים כי אושר על-ידי פיקוד המרכז בצה"ל ומחוז ש"י במשטרה נוהל הנוגע לסוגיה של זימון קטינים חשודים לפני מעצר יזום באזור יהודה ושומרון (להלן גם: "הנוהל הפיקודי" או "הנוהל"). להודעת המשיבים מיום 29.7.21 צורפה פרפרזה גלויה של הנוהל האמור. בהמשך, במסגרת דיון שנערך ביום 2.8.21, נמסר כי הנוהל נחתם ותוקף ביום 1.8.21.

5. לאחר הדיון שהתקיים בעתירה ביום 2.8.21, ניתנה החלטה של בית המשפט הנכבד, כדלקמן:

"בשלב זה ובהינתן הנוהל החדש שתוקף החל מאתמול ה-1.8.2021, מבקשים העותרים לשמור על טענותיהם בעניין נוהל זה ולאפשר להם להעלותו במסגרת עתירה מתוקנת שאותה ישקלו להגיש לאחר שיצטבר ניסיון בשטח מאופן הפעלתו של הנוהל האמור ותוגש על ידי המשיבים הודעה מעדכנת בנדון. בא כוח המשיבים אינו מתנגד לכך. לפיכך, אנו מורים כי המשיבים יגישו עד יום 1.2.2022 הודעה מעדכנת באשר ליישום הנוהל החדש והנתונים באשר ליחס המספרי שבין זימון קטינים לחקירה שלא בדרך של מעצר לילי ובין מעצר לילי בנסיבות שהנוהל מאפשר זאת. לאחר הגשת ההודעה המעדכנת יהיו העותרים רשאים, אם ימצאו זאת לנכון, להגיש עתירה

מתוקנת ומעודכנת וזאת בתוך 30 ימים נוספים ואז יוחלט על אופן המשך הטיפול בעתירה".

6. בהתאם לאמור, נבקש לעדכן בנתונים שנאספו מאז תחילת חודש ספטמבר 2021 ועד לסוף חודש דצמבר 2021, על אודות יישום הנוהל החדש.

7. בין החודשים ספטמבר 2021 - דצמבר 2021, 34 קטינים פלסטינים באזור הובאו לחקירה במשטרת ישראל. מתוכם - שישה קטינים זומנו טלפונית לחקירה במשטרת ישראל, על-פי האמור בנוהל הפיקודי שנחתם ביום 1.8.21, ו-28 קטינים הובאו לחקירה במשטרת ישראל לאחר מעצר יזום, בהתאם לאמור בסעיף 8 ל"ליבה בלתי מסווגת של הנוהל הפיקודי". כלומר, ביחס ל-28 קטינים התקבלה החלטה פוזיטיבית בדבר מעצר יזום לשם הבאתם לחקירה במשטרת ישראל, באחת או יותר מן הנסיבות המפורטות:

"(1) במקרים בהם נדרש לבצע חיפוש בביתו של הקטין לשם איתור ראיות חפציות;

(2) במקרים בהם קיים חשש ממשי להימלטות הקטין החשוד;

(3) במקרים בהם קיים חשש כי הזימון המקדים עלול להוביל לשיבוש הליכי חקירה;

(4) במקרים בהם מדובר בחשד בו מעורבים מספר מעורבים, וניתן להעריך

כי זימון אחד המעורבים יפגע באפשרות המעצר של יתר המעורבים;

(5) במקרים בהם הסיכון הנשקף מהקטין הוא מיידית"

למען שלמות התמונה, יצוין כי הנתונים שלעיל לא כוללים קטינים פלסטינים שנעצרו "על חס" באיו"ש על-ידי כוחות הביטחון - דהיינו - קטינים שביצעו עבירה בת מעצר בפני כוחות הביטחון, או "זה מקרוב" למועד ביצוע המעצר, שכן מקרים אלה חורגים מענייני של הנוהל, ומעניינה של עתירה זו, העוסקת במעצרים יזומים (וראו, לשם הדוגמה, פסקאות 120, 143, 146 ועוד, לתגובה המקדמית).

צילום "ליבת הנוהל הפיקודי" צורף להודעת העדכון שהוגשה מטעם המדינה ביום 29.7.21 וסומן מש/1.

8. למען הסדר הטוב, יצוין כי פילוח הנתונים הרלבנטיים להודעה זו, נעשה באופן ידני, ודרש השקעה של משאבים לא מבוטלים מצד משטרת ישראל. השקעה זו נערכה בהינתן השלב הראשוני בו מצוי יישום הנוהל הפיקודי; כדי לוודא שחבלי הלידה של יישום הנוהל מתקדמים כנדרש ובשים לב להחלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 2.8.21. למען הזהירות יובהר כי אין באיסוף נתונים זה כדי לחייב את המשטרה לפעול לאיסוף תשתית עובדתית באופן מסוים זה דווקא, כפי שבוצע לצרכי הגשת הודעה זו, גם בעתיד, בשים לב להיקף הקצאת המשאבים שפילוח שכזה צפוי להצריך ממשטרת ישראל.

9. לנוכח כלל האמור לעיל, ובהתחשב בכך שהסעדים המבוקשים בעתירה שבכותרת הם כלליים (ולא מבוקש סעד פרטני בעניינו של עותר קונקרטי כלשהו), סבורה המדינה כי העתירה מיצתה את עצמה. עמדה זו מתחזקת בשים לב לכך שהנתונים מהשטח מצביעים על יישומו של הנוהל כדבעי. כפי שמתברר בחלוף כחצי שנה ממועד כניסתו של הנוהל לתוקף, מעצר יזום של קטינים במקרים המתאימים נעשה רק בתנאי שהתקבלה על כך החלטה פרטנית פוזיטיבית, ובשים לב לעילות המפורטות בנוהל שמצדיקות לעשות זאת.

10. בטרם סיום, יוזכר כי על רקע עבירות חמורות המבוצעות על-ידי קטינים באיו"ש, הצורך המבצעי והחקירתי מחייב במרבית המקרים את מעצרו היזום ללא הודעה מוקדמת לחשוד. בנסיבות אלו, אין ללמוד מהיחס בין שיעור הקטינים שנעצרו באופן יזום לבין שיעור הקטינים שזומנו לחקירה, על יישום לקוי כביכול של הוראות הנוהל. מכל מקום, אם יהיו לעותרים טענות קונקרטיות בנוגע להוראות הנוהל או בנוגע ליישומו בפועל, יהיה באפשרותם לפנות למשיבים בעניין זה; ולאחר מיצוי הליכים כדבעי, לפנות לבית המשפט המוסמך, אם תהיה להם עילה לכך.

11. יוזכר, כי עמדת המדינה היא שגם לולא הנוהל החדש, דין העתירה להידחות, הכול כמפורט בתגובתה המקדמית לעתירה (ראו, בין היתר, בסעיף 82 לתגובה). למען הזהירות, תשוב המדינה ותפנה לכלל האמור בתגובתה הנ"ל.

12. בשולי הדברים יצוין, לשלמות התמונה בלבד כי ביום 25.11.21 הוגשה עתירה שבמסגרתה התבקש בית המשפט הנכבד לקבוע כי אין לעצור אדם על-פי הצו בדבר הוראות ביטחון (נוסח משולב) (יהודה והשומרון) [מס' 1651], תשי"ע-2009, ללא צו שיפוטי בהתאם לסעיף 30 לצו בדבר הוראות הביטחון, אלא בנסיבות שבהן פניה לקבלת צו מעצר שיפוטי תביא לסיכול המעצר. בהתאם להחלטות בית המשפט הנכבד בהליך דשם, על המדינה להגיש תגובתה לעתירה. הדברים מובאים כאמור, לשלמות התמונה בלבד.

13. תגובה זו נתמכת בתצהירו של מר יובל זיזי, קצין אח"מ מחוז ש"י במשטרת ישראל.

היום, ל' בשבט התשפ"ב

1 בפברואר 2022

אבי מיליקובסקי, עו"ד
ממונה על ענייני בג"צים
בפרהליטות המדינה